

Uitgedacht geprogrammeerd in Roosendaal.

Jan Tinbergen College – Roosendaal

Terwijl ik in de vroege ochtendzon een groen park ter linkerzijde van de weg passeer, verschijnt het grote gebouw van het Jan Tinbergen College aan de overkant van de weg. Grote kastanjabomen staan aan de rand van het park en de kaarsen in de bomen onderstrepen dat het voorjaar is. Het Jan Tinbergen College (JTC) is een mavo/havo/vwo-school. Mavo 3 is vorig jaar gestart met de praktijkgerichte programma's van T&T en D&P. Ook in de havo biedt de school inmiddels twee praktijkgerichte programma's aan.

Hulpdienstprofessionals

Een week voor de start van de meivakantie bezoek ik Deveny van den Broek, docente op het JTC. Als docente D&P heeft zij veel ervaring met lesgeven in de beroepsgerichte leerweg. Deveny werkt sinds schooljaar '23 – '24 op het JTC en geeft inhoud aan het praktijkgerichte onderwijs van D&P. Ze doet dat samen met college Ayla van Achterberg, die de inhoud voor het pgp van T&T verzorgt. Beide collega's werken nauw samen. Verder bestaat de werkgroep uit Canisia van Nieuwburg (docente Duits), Fahd Amhaouech (docent Engels) en Eva Priem (docente LO).

Het JTC oogt groot en bestaat uit een aantal gebouwen die met elkaar verbonden zijn. Als ik onder de loopbrug door naar de ingang loop, zie ik een brandweerauto, ambulance en politiewagen op het centrale plein staan. Daaromheen staan hulpdienstprofessionals ontspannen met elkaar te praten. Ze zijn vandaag voor gastlessen aanwezig, hoor ik later.

Wat later loop ik met Deveny richting het ckv-lokaal waar de lessen pgp voor een groot deel plaatsvinden. "We wilden graag een praktisch lokaal gebruiken dat doen en maken uitstraalt. Die sfeer moet voelbaar zijn in het lokaal. Bij dit praktijkvak zitten de leerlingen niet alleen op hun stoel maar zijn zij ook in beweging bij het maken van producten. Zo moesten leerlingen

recent een surprise maken voor de ouderen van een verzorgingstehuis: 90 minuten waren ze in volle focus bezig!"

Pgp-variatie

Scholen hebben veel ruimte om het praktijkgerichte

programma op eigen wijze in te richten. Dat heeft tot gevolg dat er veel pgp-variatie is. Het is leuk om deze verschillen te zien. Ook het JTC kent een eigen invulling. In de derde klas van de mavo is het pgp verplicht. Op het JTC discussieerde men hoe dat moest samengaan met het aanwezige curriculum. Deveny vertelt: "Het uitgangspunt was om in het derde jaar niet te snijden in de aanwezige vakken. We hebben daarom op drie momenten in dit schooljaar een praktijkweek ingericht. In deze praktijkweek gaat mavo 3 aan de slag met de opdrachten van opdrachtgevers buiten onze school."

Crimeweek en Pauze Plein

Het derde jaar heeft nog een bijzondere inrichting: de leerlingen krijgen opdrachten die gericht zijn op de programmaoverstijgende vaardigheden van het pgp. Aangezien deze vaardigheden bij alle dertien pgp's gelijk zijn, trekken de collega's van D&P en T&T hierin samen op. "Leerlingen D&P en T&T werken bij ons samen bij een aantal opdrachten. De opdrachten zijn gebundeld in drie thema's: Food Boost, Pauze Plein en Crimeweek. We geven in leerjaar 3 wel aandacht aan de verschillen, maar ze werken vanuit deze thema's. De programmaspecifieke vaardigheden bieden we pas aan in leerjaar 4."

Een mavoleerling in leerjaar 4 kiest een pakket van zeven vakken, het 7e vak komt uit het vrije deel. Hier zijn verschillende vakken te kiezen, denk aan theorievakken als geschiedenis of aardrijkskunde, maar ook praktische vakken als tekenen, LO2 of één van de twee praktijkgerichte programma's: D&P en T&T.

Kiest een leerling in klas 4 voor een van de pgp's, dan is hier wel een voorwaarde aan verbonden: in het derde leerjaar moet de leerling voor het pgp de (normatieve) beoordeling

'voldoende' of 'goed' hebben behaald. De beoordeling 'onvoldoende' leidt tot een negatief advies, waardoor de leerling een andere keuze zal moeten maken. Op een tafel in het lokaal staan de gemaakte maquettes die de eindopdracht vormen bij Pauze Plein. De opdrachtgever was het JTC en de opdracht was om een nieuwe herindeling van het schoolplein te ontwerpen. Het resultaat van alle inspanningen is zichtbaar op tafel. Het gebouw van het JTC is daar te zien in verschillende creatieve uitvoeringen.

Loopbaanoriëntatie in het pgp

In leerjaar 4 heeft het JTC wekelijks twee blokuren van ieder 90 minuten ingeroosterd. Op deze momenten zijn leerlingen bezig met opdrachten voor T&T of D&P. In dit leerjaar zijn er vier grote opdrachtgevers: Waterschap Brabantse Delta, buurthuis De Broedplaats en verzorgingstehuis Groenhuysen. De vierde opdrachtgever is het bedrijf of de instelling van een stageplek die de leerling zelf kiest en die een uitgebreide LOB-opdracht behelst: de Meesterproef. In deze meesterproef krijgt de leerling een aantal opdrachten om de stageorganisatie beter te leren kennen. In een eindgesprek met de docent komen deze opdrachten uitgebreid aan bod. De opdrachten omvatten het LOB-deel van het pgp. Deveny: "De leerling kan voor een stagebedrijf en de bijbehorende meesterproef kiezen vanuit een bewuste motivatie dat deze sector past bij zijn gekozen vervolgonderwijs. Tijdens de stage kan de leerling ook tot de conclusie komen dat een andere vervolgonderwijs beter zou passen. Wat de leerling ook kiest, wij willen graag weten welke motieven daaraan ten grondslag liggen en tot welke inzichten de leerling gekomen is. Ik zie hier overigens nog voldoende mogelijkheden om de doorstroom naar het mbo te versterken. Het lijkt mij mooi om hierin steeds meer samen met het mbo op te trekken."

Opbrengst voor de school

Docenten binnen het JTC zijn enthousiast over de opbrengsten. "Enthousiasme en inzet, leerlingen die het fijn vinden om iets te maken en met elkaar samen te werken: we komen het allemaal tegen. D&P wordt veel gekozen en over de gehele linie genomen vinden leerlingen een praktijkvak leuk. Je merkt wel een verschil tussen de opdrachten. Het waterschap is voor leerlingen een stuk abstracter dan een jongerencentrum. De opdracht voor het waterschap vond men dan ook lastiger." Ze voegt toe: "We merken dat het niet eenvoudig is om binnen een vaststaand lesrooster ruimte te creëren voor leerlingen die buiten de school met opdrachten bezig zijn. We werken met een fijn team en ik krijg gelukkig veel ruimte, maar het betekent in de dagelijkse praktijk natuurlijk veel afstemmen en regelen." Deveny heeft daarnaast veel werk verzet in het maken van aantrekkelijke boekjes voor de pgp-opdrachten. Daardoor is er een eigen en herkenbare pgp-huisstijl ontstaan. "Dit wordt herkend door leerlingen en dat werkt goed."

Een cadeautje voor het stagebedrijf

Mijn oog valt op een tulp die met een laserprinter is gemaakt. De tulp staat op een sokkel met een QR-code. Ik lees een tekst waaruit ik afleid dat het een cadeautje is. "Klopt", zegt Deveny. "Het is een klein cadeautje dat mavo 4-leerlingen aan hun stagebedrijf geven. De QR-code leidt naar een vragenlijst voor de stagegever waar deze zijn of haar tips en tops voor de leerling kan delen. Deze worden gebruikt voor LOB én het is een passende manier om afscheid te nemen van het stagebedrijf. Ook wij vinden de informatie van de stagegevers belangrijk: daarmee ontdekken we hoe de houding van de leerlingen tegenover opdrachtgevers is. We vinden het dan ook extra fijn dat de TOA van onze school, Luc Brouwer, zich zo heeft ingezet om leuke cadeautjes voor de stagegevers te laseren!"